

Sygn. akt: I C 95/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2021r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka – Midziak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 grudnia 2021r. w G.

sprawy z powództwa **Banku (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **J. K. (1), J. K. (2), P. K., J. K. (3), A. K. (1)**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 20 759,78 zł. (dwadzieścia tysięcy siedemset pięćdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami umownymi od kwoty 17 023,44 zł od dnia 12 lipca 2018r do dnia zapłaty;
2. ustala, że koszty procesu ponoszą pozwani solidarnie w całości, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Sygnatura akt I C 95/20

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko J. K. (1), J. K. (2), P. K., J. K. (3) oraz A. K. (1) (poprzednio K.) domagając się zasądzenia od pozwanych na swoją rzecz solidarnie kwoty 20.759,78 zł, a także dalszych odsetek umownych od kwoty należności głównej, tj. kwoty 17.023,44 zł od dnia 12 lipca 2018 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że żądana kwota wynika z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 20 listopada 2013 roku zawartej ze poprzednikiem prawnym pozwanych – A. K. (2). Pozwani nabyli po nim spadek, co stwierdzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 17 grudnia 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt VII Ns 1886/14. Pismem z dnia 26 lipca 2017 roku, doręczonym pozwanej J. K. (1), umowa pożyczki została wypowiedziana, co – zdaniem powoda – odniosło skutek z dniem 18 września 2019 roku. Tym samym powód wskazał, że dołożył należytej staranności, aby powiadomić pozwanych o konieczności spłaty zobowiązania.

(pozew, k. 3-4v)

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa, kwestionując istnienie stosunku zobowiązaniowego pomiędzy powodem a zmarłym A. K. (2) – spadkodawcą, również z tego powodu, że powzięli wątpliwość co do autentyczności podpisu złożonego pod umową pożyczki. Pozwani złożyli zastrzeżenia także odnośnie skuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki, tj. naruszenia art. 75c ustawy Prawo bankowe oraz niejednoznacznego i warunkowego wypowiedzenia umowy. Poza tym pozwani podnieśli zarzut niewykazania wysokości roszczenia, m.in. z uwagi na rozbieżność pomiędzy wyliczeniem wskazanym w pozwie a składnikami zadłużenia wynikającymi z ksiąg banku. Wreszcie, pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia. Pozwani poinformowali pożyczkodawcę o śmierci A. K. (2), wskazując krąg spadkobierców oraz to, że spadkodawca nie pozostawił testamentu. Zdaniem pozwanych, powodowy bank najpóźniej w dniu 30 czerwca 2014 roku posiadał wiedzę o powyższych okolicznościach, kiedy pozwana J. K. (1) złożyła do ubezpieczyciela, za pośrednictwem banku, informację o przychodni, w której leczyl się A. K. (2). Pozwani wskazali również, że już przed dniem 25 czerwca 2014 roku powód posiadał wiedzę o zgonie spadkodawcy. Natomiast

adresy pozwanych powodów ustalił w dniu 24 września 2014 roku. Samo postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po spadkodawcy wydane zostało w dniu 17 grudnia 2014 roku.

(odpowiedzi na pozew, k. 48-54, 63-70, 78-86, 96-102, 111-114)

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2019 roku Sąd oddalił powództwo, uwzględniając podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia roszczenia.

(wyrok, k. 283)

Od powyższego wyroku apelację wywiódł powód. Wyrokiem z dnia 2 grudnia 2019 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania tut. Sądowi, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd II. instancji wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien dokonać analizy zgłoszonego roszczenia co do zasady i wysokości w świetle zgromadzonego materiału dowodowego i ewentualnie uzupełnionego stosownie do wniosków dowodowych, z uwzględnieniem tego, że data otwarcia spadku nie determinowała wygaśnięcia stosunku zobowiązaniowego łączącego powoda z poprzednikiem prawnym pozwanych. Nadto, nakazano rozważenie zarzutów strony pozwanej odnośnie daty wymagalności całości zobowiązania, jak i poszczególnych jego części, w tym w kontekście daty przedłożenia powodowi odpisu aktu zgonu pożyczkobiorcy.

(wyrok k. 327 wraz z uzasadnieniem, k. 335-342)

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 listopada 2013 roku powód Bank (...) S.A. w W. zawarł z A. K. (2) umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na mocy której udostępnił pożyczkobiorcy kwotę 18.400 zł na okres 84 miesięcy, począwszy od lutego 2014 roku. Spłata pożyczki miała nastąpić w ratach równych, a wysokość miesięcznej raty miała wynosić 439,91 zł (§ 2 ust. 12). Data płatności każdej z rat przypadała w 5. dzień każdego miesiąca (§ 2 ust. 3). Nominalne roczne oprocentowanie pożyczki wynosiło 12,99 % (stała stopa procentowa), przy czym gdyby w czasie trwania umowy było wyższe niż stopa odsetek maksymalnych określonych w art. 359 § 2¹ kc bank w okresie przekroczenia do naliczania należnych odsetek miał zastosować stopę odsetek maksymalnych (§ 2 ust. 4 i 10). W przypadku braku spłaty zobowiązań w ustalonym terminie, począwszy od dnia następnego, niespłacona kwota pożyczki traktowana była jak zadłużenie przeterminowane z oprocentowaniem dla tego rodzaju zadłużenia określonym w Cenniku usług (§ 9 ust. 5). Na dzień zawarcia umowy odsetki te wynosiły 16,00 %. Zmiana stopy odsetek od zadłużenia przeterminowanego w trakcie obowiązywania umowy następowała w przypadku każdorazowej zmiany stopy lombardowej. Nowa wysokość odsetek od zadłużenia przeterminowanego obowiązywać miała z dniem wejścia nowej wysokości stopy lombardowej (§ 3 ust. 8). Zgodnie z § 11 Regulaminu kredytów i pożyczek – stanowiącego załącznik do umowy – w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu bank mógł m.in. wypowiedzieć umowę z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia umowy.

Wraz z umową pożyczki A. K. (2) wyraził zgodę na objęcie go ochroną ubezpieczeniową przez Towarzystwo (...) S.A. w zakresie ubezpieczenia m.in. na wypadek zgonu.

Kwota kredytu została udostępniona pożyczkobiorcy przelewem na jego rachunek bankowy dnia 25 listopada 2013 roku.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: umowę pożyczki z dnia 20 listopada 2013r. k. 27-28v, deklarację zgody k. 147, zestawienie transakcji k. 217-217v, Regulamin kredytów i pożyczek udzielanych klientom indywidualnym przez Bank (...) S.A. k. 6-9, 148-194)

Trzy parafy i trzy podpisy o treści „A. K.” nakreślone w pozycji parafka pożyczkobiorcy i podpis pożyczkobiorcy na umowie pożyczki gotówkowej nr (...) zostały nakreślone własnoręcznie przez A. K. (2).

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu kryminalistycznych badań pisma ręcznego J. B. k. 382-392)

W dniu 5 czerwca 2014r. kredytobiorca A. K. (2) zmarł.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o odpis skrócony aktu zgonu k. 5)

Pozwani zawiadomili powoda o zgonie pożyczkobiorcy. Nadto, złożyli wniosek o wypłatę świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek zgonu. W następstwie powyższej informacji Towarzystwo (...) S.A. wszczęło postępowanie wyjaśniające celem wyjaśnienia zgłoszonego zdarzenia oraz ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela zgodnie z warunkami ubezpieczenia na wypadek zgonu, o czym poinformowało J. K. (1) pismem z dnia 25 czerwca 2014 roku, jednocześnie wzywając o udostępnienie informacji dotyczących placówek medycznych, w których spadkodawca się leczył. W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie, J. K. (1) złożyła w oddziale powoda oświadczenie, wskazując w nim miejsce udzielania świadczeń medycznych A. K. (2).

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: pismo z dnia 25 czerwca 2014r. k. 57, oświadczenie pozwanej z dnia 30 czerwca 2014r. k. 58, przesłuchanie pozwanej J. K. (1) płyta CD k. 276, przesłuchanie pozwanego J. K. (2) płyta CD k. 276, przesłuchanie pozwanego P. K. płyta CD k. 276, przesłuchanie pozwanej A. K. (1) płyta CD k. 275)

Pod koniec czerwca 2014r. J. K. (1) złożyła w oddziale banku odpis skrócony aktu zgonu A. K. (2).

(dowód: przesłuchanie pozwanej J. K. (1) płyta CD k. 276, przesłuchanie pozwanego J. K. (2) płyta CD k. 276)

Decyzją z dnia 24 września 2014 roku ubezpieczyciel Towarzystwo (...) S.A. odmówił powodowi Bankowi (...) S.A. wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego z tytułu umowy grupowego ubezpieczenia spłaty pożyczki na wypadek zgonu ubezpieczonego.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o zawiadomienie z dnia 24 września 2014r. k. 135)

Pismem z dnia 16 września 2014 roku Prezydent Miasta G. - w odpowiedzi na wniosek o udostępnienie danych - poinformował powoda, że zmarły A. K. (2) pozostawił żonę i pięcioro dzieci: J. K. (1), J. K. (2), A. K. (4), P. K., J. K. (3) (pозwanych), a także K. K. – wszyscy zameldowani na pobyt stały w lokalu przy ul. (...) w G.. Pismo wpłynęło do powoda w dniu 24 września 2014 roku.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o pismo z dnia 16 września 2014r. k. 26)

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 17 grudnia 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VII Ns 1886/14 stwierdzono, że spadek po zmarłym A. K. (2) na podstawie ustawy nabyli w 5/20 części spadku z dobrodziejstwem inwentarza małżonka J. K. (1) oraz po 3/20 części spadku z dobrodziejstwem inwentarza dzieci J. K. (2), P. K., A. K. (4), J. K. (3) (pозwani), a także K. K.. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 8 stycznia 2015 roku.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 17 grudnia 2014r. k. 26v)

W dniu 17 grudnia 2014r. J. K. (1) przedłożyła w oddziale banku odpis postanowienia spadkowego.

(dowód: przesłuchanie pozwanej J. K. (1) płyta CD k. 276, przesłuchanie pozwanego J. K. (2) płyta CD k. 276)

Pismem z dnia 7 lutego 2017r. powód zawiadomił pozwanych o rezygnacji z dalszego dochodzenia roszczeń od ubezpieczyciela w ramach grupowego ubezpieczenia spłaty pożyczki, a także wskazał, że dokonany został zwrot części kosztu ubezpieczenia za niewykorzystany okres ochrony, przeznaczony na poczet spłaty zadłużenia pożyczki.

(dowód: pismo powoda z dnia 7 lutego 2017r. k. 59-60)

Pismem z dnia 28 marca 2017 roku powód wezwał pozwanych J. K. (1), J. K. (2), P. K. oraz K. K. do zapłaty w terminie 7 dni od doręczenia wezwania zadłużenia przeterminowanego wynikającego z przedmiotowej umowy pożyczki po zmarłym A. K. (2), które na dzień wezwania miało wynosić łącznie 25.143,38 zł. Wezwanie zostało wyżej wymienionym pozwany doręczone w dniu 4 kwietnia 2017 roku.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o: wezwanie do zapłaty z dnia 28 marca 2017r. k. 139-139v wraz z potwierdzeniami odbioru k. 140-143v)

Pismem z dnia 16 maja 2017 roku powód zawiadomił spadkodawców A. K. (2) o wysokości aktualnego zobowiązania oraz wezwał ich do zapłaty w terminie 14 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Jednocześnie, bank poinformował pozwanych o możliwości złożenia w wyżej wymienionym terminie wniosku o restrukturyzację.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o: zawiadomienie z dnia 16 maja 2017r. k. 144-154 wraz z potwierdzeniem nadania k. 146)

Pismami z dnia 26 lipca 2017 roku powód złożył każdemu ze spadkodawców A. K. (2) oświadczenie o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy pożyczki nr (...) w terminie 30 dni od jego doręczenia.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o wypowiedzenia z dnia 26 lipca 2017r. k. 14-15, 18-25)

Wypowiedzenie umowy kredytu zostało doręczone każdemu ze spadkobierców tj. P. K., J. K. (1), J. K. (2), J. K. (3) i A. K. (4) w tym samym dniu tj. 7 sierpnia 2017r.

(dowód: wypowiedzenia umowy kredytowej wraz z zpo k. 14-15, 18-25)

Wymagalne zobowiązanie z tytułu umowy pożyczki gotówkowej nr (...) stanowi kwotę 20.759,78 zł, na co składają się: należność główna w kwocie 17.023,44 zł, odsetki umowne naliczone za okres od dnia 5 sierpnia 2015r. do dnia 17 września 2017r. w kwocie 2.654,21 zł, odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczone za okres od 6 sierpnia 2015r. do 11 lipca 2018r. w kwocie 1.082,13 zł, a także dalsze odsetki od kwoty 17.023,44 zł od dnia 12 lipca 2018r do dnia zapłaty.

Zwrócona przez ubezpieczyciela część składki w kwocie 4.504,68 zł została w całości przeznaczona na spłatę rat kapitałowych za okres od czerwca do listopada 2014r., a także na częściową spłatę kapitału niewymagalnego.

(dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych banku k. 11-13, zastawienie transakcji k. 217-217v i 413-413v, 503, oświadczenie powoda k. 501-501v)

Po ponownym rozpoznaniu Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, dowodu z przesłuchania pozwanych J. K. (1), J. K. (2), P. K. i A. K. (1), a także dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu kryminalistycznych badań pisma ręcznego J. B..

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności dokumentów powołanych w ustaleniach stanu faktycznego. Podkreślić bowiem należy, iż dowody w postaci postanowienia w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po A. K. (2) oraz odpisu aktu zgonu mają charakter dokumentów urzędowych w rozumieniu art. 244 kpc i w związku z tym korzystają z domniemania autentyczności i zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń, czemu żadna ze stron nie zaprzeczyła w trybie art. 252 kpc. Ponadto, za w pełni wiarygodne Sąd uznał także dokumenty prywatne w postaci m.in. umowy pożyczki, korespondencji stron, wypowiedzenia umowy pożyczki. Jeśli chodzi o umowę pożyczki, to nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty pozwanych dotyczące nieautentyczności podpisu pożyczkobiorcy. Przeprowadzony w toku niniejszego postępowania dowód z opinii biegłego z zakresu badania pisma ręcznego jednoznacznie potwierdził,

że podpisy na umowie pożyczki zostały naniesione własnoręcznie przez poprzednika prawnego pozwanych. Za w pełni wiarygodne Sąd uznał także pozostałe złożone przez strony dokumenty. W odróżnieniu, od umowy pożyczki, autentyczność tych dokumentów nie była kwestionowana przez strony. W ocenie Sądu powyższe dokumenty tworzą spójny obraz stosunku prawnego zawartego przez powoda i A. K. (2), jego wykonywania, a także wzajemnych relacji stron po śmierci pożyczkobiorcy.

Za w pełni wiarygodny i przydatny do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd uznał także dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu badania pisma ręcznego J. B.. Przy ocenie wartości dowodowej przedmiotowej opinii Sąd miał na względzie, że opinia została sporządzona na podstawie porównania podpisów mających należeć – według twierdzeń powoda – do A. K. (2), a znajdujących się na umowie pożyczki, a także podpisów A. K. (2) znajdujących się na dokumentach niewątpliwie autentycznych pozyskanych od innych instytucji. W ocenie Sądu, przedstawiona przez biegłego opinia została sporządzona w sposób rzetelny i fachowy, jest jasna, logiczna, stanowcza, a wnioski dotyczące autentyczności podpisu na umowie zostały należycie i przekonująco uzasadnione. Nadto, opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się również na zeznaniach pozwanych. W ocenie Sądu zeznania wszystkich, przesłuchanych w niniejszej sprawie osób należało zasadniczo uznać za szczerze, logiczne i wewnętrznie spójne. Zważyć należy, iż pozwani zgodnie zeznali, że nie mieli pełnej wiedzy o stosunkach majątkowych A. K. (2), wskazywali, że posiadali wiedzę tylko o jednej umowie zawartej przez spadkodawcę z powodowym bankiem, natomiast po jego śmierci dowiedzieli się o jeszcze innej umowie. W świetle zebranego materiału dowodowego należało jednak uznać, że pozwani po śmierci A. K. (2) wiedzieli o istnieniu stosunku zobowiązaniowego wynikającego z przedmiotowej umowy zawartej pomiędzy nim a powodem, co wynika choćby z prowadzonej przez nich już od czerwca 2014 roku korespondencji dotyczącej realizacji roszczeń wynikających z umowy grupowego ubezpieczenia na wypadek zgonu pożyczkobiorcy. Nadto, Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanych odnośnie faktu i daty doręczenia powodowi odpisu aktu zgonu i postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Strona pozwana nie złożyła żadnych dowodów, które poddawałyby w wątpliwość zeznania pozwanych w powyższym zakresie.

W niniejszej sprawie powód domagał się zapłaty od spadkobierców pożyczkobiorcy kwoty 20.759,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy art. 720 kc i art. 3 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 922 § 1 kc. Wedle art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie natomiast z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Wedle ust. 2 za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki oraz umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego. Według natomiast art. 922 § 1 kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów Kodeksu cywilnego.

Przechodząc do szczegółowych rozważań należy, wskazać, że w wyroku kasatoryjnym Sąd odwoławczy przesądził, że data otwarcia spadku nie powodowała skutku w postaci wygaśnięcia stosunku zobowiązaniowego łączącego powoda z poprzednikiem prawnym pozwanych i nie determinowała wymagalności roszczenia, a o dacie wymagalności miało przesądzać wypowiedzenie umowy kredytowej w stosunku do spadkobierców. Stosownie do wytycznych zawartych w wyroku kasatoryjnym Sąd rozważał kwestię wymagalności całości zobowiązania, jak i poszczególnych jego części, także w kontekście daty przedłożenia powodowi odpisu aktu zgonu pożyczkobiorcy. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, pozwani już pod koniec czerwca 2014 roku złożyli w oddziale powodowego banku odpis skrócony aktu zgonu kredytobiorcy. W toku niniejszego postępowania nie wykazano jednak, aby przy tej okazji pozwani podali powodowi także swoje adresy zamieszkania, co umożliwiłoby bankowi podjęcie czynności windykacyjnych w stosunku do spadkobierców. Z ustaleń Sądu wynika, że dopiero w dniu 24 września 2014r. powód uzyskał z biura meldunkowego adresy pozwanych. Natomiast w dniach 28 marca 2017 roku i 16 maja 2017 roku powód wezwał pozwanych do zapłaty,

a wobec bezskuteczności tego wezwania, pismem z dnia 26 lipca 2017 roku wypowiedział umowę. Dokonując ustaleń w zakresie wymagalności roszczeń powoda należało mieć na względzie, że do dnia wypowiedzenia umowy powód mógł domagać się wyłącznie zapłaty poszczególnych rat kredytu, natomiast z upływem okresu wypowiedzenia kredyt stał się natychmiast wymagalny co do pozostałej jeszcze niewymagalnej części. Wypowiedzenie zatem zmieniało termin wymagalności rat przyszłych (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2018r., I ACa 705/17, L.). Należało przy tym mieć na względzie, już od dnia 24 września 2014r. powód był w stanie dochodzić roszczeń od pozwanych. W związku z tym należało mieć na względzie, że od tej daty powód miał możliwość domagania się od pozwanych zapłaty poszczególnych rat kredytu, które stawały się wymagalne z dniem 5. każdego miesiąca. Natomiast z chwilą upływu okresu wypowiedzenia wymagalna stała się cała pozostała część roszczenia. Wypowiedzenie zostało pozwany doręczone w dniu 7 sierpnia 2017r., zatem z upływem miesiąca od tej daty pozostała część wierzytelności również stała się wymagalna.

W dalszej kolejności należało powyższe okoliczności rozważyć w kontekście podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia. Nie ulega wątpliwości, że termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą wynosi trzy lata (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003r. II CK 113/02; podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007r., IV CSK 356/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2008r., II CSK 212/08, opubl. OSNC Nr 3/ 2009 poz. 60). Termin ten niewątpliwie dotyczy tak samo roszczeń banku wobec kredytobiorców, jak i ich spadkobierców. Zgodnie z art. 120 § 1 kc bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Jak wskazuje się w orzecznictwie następcą prawnym dłużnika banku wstępuje w prawa i obowiązki majątkowe dłużnika, w tym także w całą sytuację prawną poprzednika prawnego. Zobowiązanie do zwrotu kredytu wchodzi w skład spadku jako dług spadkowy (art. 922 § 1 kc), przy czym obejmuje on zarówno raty kredytu wymagalnego jeszcze przed śmiercią kredytobiorcy, jak i raty, które stają się wymagalne po tej chwili. Śmierć kredytobiorcy nie wywołuje zmian w treści umowy kredytowej, a tym samym spadkobiercy zobowiązani są do zwrotu kredytu na zasadach określonych w umowie, z uwzględnieniem przewidzianego harmonogramu spłat, chyba że umowa przewiduje automatyczną wymagalność całości kredytu z chwilą jego śmierci. O ile zatem w dniu śmierci kredytobiorcy umowa obowiązuje, spadkobiercy zobowiązani są do spłaty ewentualnego zadłużenia, przy czym kolejne raty stają się wymagalne z nadejściem określonego w harmonogramie terminu. Po śmierci kredytobiorcy bank winien ustalić krąg spadkobierców i wezwać ich do wykonania umowy, zaś jej wypowiedzenie możliwe będzie dopiero po stwierdzeniu, iż pomimo podjęcia tych czynności istnieją zaległości uzasadniające rozwiązanie umowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 kwietnia 2018r., V ACa 54/17). W świetle powyższego judykatu pozbawione podstaw są zarzuty pozwanych, iż bank winien zwrócić się najpierw do spadkobierców kredytobiorcy z zapytaniem czy wyrażają wolę kontynuowania stosunku prawnego na zasadach ustalonych przez bank. Skoro bowiem spadkobiercy wstępują w prawa i obowiązki majątkowe dłużnika, to oznacza to, że są związani postanowieniami umowy, w takim kształcie w jakim obowiązywała spadkodawcę. Całkowicie niezrozumiałe w tym kontekście jest odwoływanie się do art. 384 kc.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że co najmniej od dnia 24 września 2014r. (data wpływu pisma z danymi adresowymi spadkobierców kredytobiorcy) powód miał możliwość dochodzenia roszczeń o zapłatę każdej wymagalnej raty. Zważywszy, iż mimo wiedzy o spadkobiercach, do 2017 roku powód nie dokonał względem pozwanych żadnych czynności, które przerwałyby bieg terminu przedawnienia, należy uznać, że przedawnieniu uległy raty wymagalne wcześniej aniżeli trzy lata przed wniesieniem pozwu, a więc wymagalne w okresie od 5 czerwca 2014r. do 5 lipca 2015r. Z treści pozwu wynika jednak, że roszczenia te nie są objęte żądaniem pozwu. Powód domaga się bowiem zapłaty rat począwszy od wymagalnej z dniem 6 sierpnia 2015r., co jednoznacznie wskazał w piśmie procesowym z dnia 28 stycznia 2019 roku. Raty wymagalne od sierpnia 2015 roku nie są przedawnione. Pozostała część roszczenia stała się wymagalna z upływem okresu wypowiedzenia, a więc we wrześniu 2017 roku, co w kontekście daty wniesienia pozwu oznacza, że w tym zakresie także nie doszło do przedawnienia roszczenia.

Zważyć należy, iż powodowie w niniejszej sprawie zarzucali także, iż podpisy widniejące na umowie pożyczki nie należą do A. K. (2), a tym samym, że przedmiotowa umowa nie została zawarta przez niego. Powyższy zarzut okazał się chybiony. W toku niniejszego postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu badania pisma ręcznego, który jednoznacznie stwierdził, iż trzy parafy i trzy podpisy o treści „A. K.” nakreślone w pozycji parafka pożyczkobiorcy i podpis pożyczkobiorcy na umowie pożyczki gotówkowej nr (...) zostały nakreślone przez A. K. (2).

Na uwzględnienie nie zasługiwały także zarzuty co do nieuczciwego charakteru postanowień dotyczących ochrony ubezpieczeniowej. W toku niniejszego postępowania w żaden sposób nie wykazano, że postępowanie powoda polegające na oferowaniu swoim klientom zawarcia umowy ubezpieczenia na wypadek zajścia takich wypadków losowych jak śmierć kredytobiorcy w jakikolwiek sposób naruszało dobre obyczaje bądź zasady współżycia społecznego. Zawieranie umów ubezpieczenia na wypadek zgonu, utraty pracy etc. – przy zaciąganiu kredytu – jest normalną praktyką rynkową. W niniejszej sprawie nie udowodniono także, że produkt ten był bezużyteczny i nie oferował ubezpieczonemu żadnej ochrony ubezpieczeniowej i niezależnie od okoliczności zdarzenia ubezpieczony nie uzyskałby świadczenia. Nadto, zarzuty dotyczące ewentualnego nieuczciwego charakteru ubezpieczenia winny być raczej kierowane do zakładu ubezpieczeń, tym bardziej, że A. K. (2) dobrowolnie przystąpił do umowy grupowego ubezpieczenia na wypadek zgonu.

Nadto, pozwani podnosili, iż powód dokonał nieskutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki, wskazując, że przed wypowiedzeniem pozwani nie zostali wezwani do zapłaty, a nadto wypowiedzenie zostało złożone pod warunkiem. W ocenie Sądu powyższe zarzuty również nie zasługiwały na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 75c ust. 1 i 2 Prawa bankowego jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Przede wszystkim należało mieć na względzie, że pismem z dnia 28 marca 2017 roku powód wezwał pozwanych J. K. (1), J. K. (2), P. K. oraz K. K. do zapłaty w terminie 7 dni od doręczenia tego wezwania zadłużenia przeterminowanego. Wezwanie niewątpliwie zostało pozwanym doręczone w dniu 4 kwietnia 2017 roku. Nadto, w dniu 16 maja 2017 roku powód skierował do wszystkich pozwanych tj. J. K. (1), J. K. (2), A. K. (4), J. K. (3) i P. K. kolejne wezwanie informując o wysokości aktualnego zobowiązania oraz wezwał ich do zapłaty tego zadłużenia w terminie 14 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Jednocześnie, bank poinformował pozwanych o możliwości złożenia w wyżej wskazanym terminie wniosku o restrukturyzację. Do akt przedłożono również kopię potwierdzenia nadania tego wezwania. Jak natomiast wskazuje się w orzecznictwie dowód nadania przesyłki rejestrowanej stanowi uprawdopodobnienie doręczenia jej adresatowi, który może to domniemanie obalić wykazując, że nie miał możliwości zapoznania się z jej treścią (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010r. II CSK 454/09, L.). Do akt niniejszego postępowania powód załączył dowód nadania wezwania na adres pozwanych G., ul. (...). Pozwani natomiast w niniejszym postępowaniu nie udowodnili, że nie mieli możliwości zapoznania się z oświadczeniem woli powoda. Jednocześnie, bank w wezwaniach zawarł pouczenie o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia w terminie 14 dni. Niezależnie od powyższego, nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, że brak zawiadomienia powoduje nieważność wypowiedzenia. Zdaniem Sądu, brak zawiadomienia jedynie wpływa na ocenę, czy pożyczkobiorca został zaskoczony takim wypowiedzeniem (może mieć np. wiedzę z rozmowy z pracownikiem banku). W niniejszej sprawie nie sposób przyjąć, aby wobec wcześniejszej korespondencji prowadzonej przez bank, pozwani w jakikolwiek sposób zostali zaskoczeni wypowiedzeniem umowy.

W ocenie Sądu bezzasadne są także zarzuty strony pozwanej odnośnie warunkowego charakteru wypowiedzenia. W orzecznictwie SN bowiem dopuszcza się złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pod warunkiem rozwiązującym. Dopuszczalne jest warunkowe wypowiedzenie umowy kredytowej, zastrzegając potrzebę jego kontroli w kontekście konkretnej umowy (przyjmowana co do zasady możliwość złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o kredyt pod warunkiem niezapłacenia zadłużenia wymaga rozważenia, czy powinna mieć zastosowanie w kontekście postanowień konkretnej umowy). Nie została wyłączona dopuszczalność zastrzeżenia warunku także w jednostronnej czynności prawnej obejmującej wypowiedzenie umowy. Zaakceptowane zostało stanowisko, że warunkiem może być także spełnienie świadczenia, ponieważ zapłata nie zawsze jest zdarzeniem całkowicie

uzależnionym od dłużnika. Dodać przy tym trzeba, że konstrukcja warunkowego wypowiedzenia umowy kredytowej wydaje się wybitnie prokonsumencka, ponieważ daje klientowi „ostatnią szansę” na zachowanie wiążącej strony umowy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2020 r., II CSK 108/20, L.). W wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2020 r., V ACa 806/19, L. wskazano, że złożenie oświadczenia przez bank o wypowiedzeniu umowy było definitywne, mimo że skutek rozwiązania tej umowy mógł zostać zniesiony ziszczeniem się warunku rozwiązującego, czyli spłaceniem zaległości przez dłużnika. Zastosowanie konstrukcji tego rodzaju, w istocie opartej na zastrzeżeniu warunku rozwiązującego, jest skuteczne prawnie, zwłaszcza że wychodzi na korzyść konsumenta będącego adresatem tej treści oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Warunek potestatywny (wolicjonalny) jest rozumiany jako zastrzeżenie, przez które strony czynności prawnej uzależniają powstanie lub ustanie jej skutków od zdarzenia, na którego wystąpienie w przyszłości mają ona (jedna z nich) wpływ. Spełnienie tego warunku zależy tylko od woli strony stosunku prawnego. Brak jest ustawowego zakazu wypowiedzenia umowy o kredyt pod warunkiem; co do zasady możliwe również pozostaje zastrzeżenie warunku potestatywnego, czyli uzależniającego skutki czynności prawnej od zachowania drugiej strony umowy, w tym też od spełnienia przez nią świadczenia. W związku z powyższym, dopuszczalne jest dokonanie czynności prawnej z zastrzeżeniem spełnienia warunku potestatywnego, dającego stronie pozwanej możliwość kontynuowania umowy o kredyt gotówkowy na dotychczasowych warunkach, a tym samym uniknięcia wypowiedzenia tej umowy i skutku w postaci wymagalności całości zobowiązania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 lutego 2020 r., V ACa 567/19, L.).

Wbrew zarzutom strony pozwanej powód zdołał również wykazać dochodzone w sprawie roszczenie co do wysokości. Na tę okoliczność powód przedłożył dowód w postaci wyciągu z ksiąg bankowych, a także wydruków z systemu komputerowego obsługującego bank (zastawienia transakcji). Podkreślić należy, że pozbawienie wyciągu charakteru dokumentu urzędowego, nie pozbawia go mocy dowodowej w ogóle. Jak wskazuje się bowiem w judykaturze zaprzeczenie prawdziwości dokumentu prywatnego w postaci sporządzonego wyciągu z ksiąg rachunkowych pożyczkodawcy (kredytodawcy) nie może polegać na samej negacji istnienia lub wysokości długu, jeśli z pozostałych dowodów przedłożonych przed bank wynika fakt zawarcia umowy pożyczki jej wysokość i ustalone przez strony warunki spłaty, a także wykaz i sposób zarachowania kilkunastu dokonanych przez dłużnika wpłat. Pozwany nie wskazał, jakie konkretnie nieprawidłowości odbierają moc dowodową takiemu dokumentowi. Pozwany, jako dłużnik, który zaprzecza prawidłowości naliczenia odsetek, jest zobowiązany do przedstawienia merytorycznych argumentów na rzecz takiego zarzutu. Ma przy tym łatwą możliwość udowodnienia terminowości dokonanych wpłat, bowiem należy założyć, że może i powinien przedstawić dowody zapłaty każdej z uregulowanych rat, z których wynikałyby terminy spełnienia świadczenia – o ile twierdzi, że terminy wpłat w zestawieniu wierzyciela nie odpowiadają prawdzie i że w konsekwencji nastąpiło nieprawidłowe naliczenie należności odsetkowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 lutego 2018r., I ACa 278/17, L.).

Na podstawie wyciągu z ksiąg banku oraz przedstawionych zestawień transakcji Sąd ustalił, że na aktualne zadłużenie z tytułu pożyczki gotówkowej nr (...) składają się: należność główna w kwocie 17.023,44 zł, odsetki umowne naliczone za okres od dnia 5 sierpnia 2015r. do dnia 17 września 2017r. w kwocie 2.654,21 zł, odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczone za okres od 6 sierpnia 2015r. do 11 lipca 2018r. w kwocie 1.082,13 zł, a także dalsze odsetki od kwoty 17.023,44 zł od dnia 12 lipca 2018r do dnia zapłaty. Z treści umowy pożyczki wynika, że kwota udzielonej spadkobiercy pożyczki wynosiła 18.400 zł. Na podstawie zestawienia transakcji na rachunku kredytu można stwierdzić, że pożyczka była spłacana do maja 2014 roku (saldo 23.823,41 zł). Następnie, już po śmierci kredytobiorcy w dniu 2 grudnia 2014r. ubezpieczyciel zwrócił część niewykorzystanej składki w kwocie 4.504,68 zł, która została w całości przeznaczona na spłatę rat kapitałowych za okres od czerwca do listopada 2014r., a także na częściową spłatę kapitału niewymagalnego. Po uwzględnieniu zwróconej składki, saldo zadłużenia wynosiło 19.318,73 zł. Jak wskazano powyżej, mając na względzie częściowe przedawnienie rat za okres od 5.06.2014r do 5.07.2015r, dochodzona kwota z tytułu kapitału jest niższa niż saldo (pomniejszona o sumę wyżej wskazanych rat) i wynosi 17.023,44 zł. Zgodnie z umową bank był również uprawniony do żądania odsetek od kapitału (§ 2 ust. 4 i 10), a także odsetek od zadłużenia przeterminowanego (§ 9 ust. 5 i § 3 ust. 8). Sposób wyliczenia odsetek został przedstawiony zarówno w wyciągu z ksiąg bankowych, jak też w pozwie. Sąd nie podzielił argumentacji pozwanych, iż bank może domagać się od spadkobierców pożyczkobiorcy wyłącznie zwrotu kapitału. Skoro spadkobiercy wstępują w wynikającą

z umowy sytuację prawną spadkodawcy – strony umowy, to w szczególności przejmują jego wierzytelności i długi, ponadto zaś związani są postanowieniami umowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 kwietnia 2018r., V ACa 54/17). Związanie postanowieniami umowy oznacza także obowiązek ponoszenia świadczeń ubocznych, w tym odsetek. Z zawartego w pozwie rozliczenia odsetek wynika, że odsetki kapitałowe zostały naliczone jedynie za okres obowiązywania umowy, tj. do dnia wypowiedzenia umowy. Strona pozwana nie złożyła natomiast żadnych dowodów, które pozwalałyby zakwestionować przedstawione przez powoda rozliczenie. W szczególności pozwana nie przedstawiła dowodów wpłaty, nieuwzględnionych w ww. rozliczeniu. W związku z powyższym należało uznać, że wyciąg z ksiąg bankowych w powiązaniu z pozostałymi dowodami w postaci dokumentów, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek dowodów przeciwnych, pozwala na wyprowadzenie jednoznacznych ustaleń faktycznych co do wysokości dochodzonej pozwem wierzytelności. Strona pozwana w żaden sposób nie podważyła wiarygodności przedłożonych przez powoda dowodów.

Mając powyższe na względzie, na podstawie, Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 20 759,78 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 17 023,44 zł od dnia 12 lipca 2018r do dnia zapłaty.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ustalił, że koszty procesu ponoszą pozwani solidarnie w całości, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.